

Enerģijas izmaksas lauksaimniekiem kļuvušas par lielāku izaicinājumu nekā laikapstākļi

Lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības nozarēs uzņēmējdarbības plānošanu visvairāk ietekmē enerģijas un degvielas izmaksas – tās kā vienu no būtiskākajiem izaicinājumiem norādījuši 54 % aptaujāto mazo uzņēmēju. Tas ir vairāk nekā to uzņēmēju īpatsvars, kuri par nozīmīgu faktoru uzskata laikapstākļu un sezonalitātes ietekmi – tā uzsver 46 % respondentu, liecina Luminor veiktā aptauja.*

Aptaujas dati liecina, ka 19 % nozares mazo uzņēmēju par būtisku izaicinājumu uzskata arī mēslošanas līdzekļu izmaksas un piegādes pieejamību. Vienlaikus 15 % norāda, ka viņu darbību ietekmē lauksaimniecības preču cenu noteikšana vai konkurences spiediens, bet tikpat daudz mazo uzņēmēju kā izaicinājumu min klientu pieprasījuma svārstīgumu.

“Enerģijas un degvielas izmaksas lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības uzņēmumiem ir viens no būtiskākajiem ikdienas darbības un izmaksu struktūras elementiem, tāpēc to svārstības tiešā veidā ietekmē gan uzņēmumu rentabilitāti, gan spēju plānot investīcijas. Tāpat arī lauksaimniecības un ar to saistīto nozaru uzņēmumi vienmēr ir bijuši cieši pakļauti arī ārējo apstākļu ietekmei.

Šobrīd turpinās degvielas cenu kāpums, ko pavada lielas naftas cenu svārstības. Ģeopolitiskā situācija Tuvajos Austrumos rada riskus sezonas ražai, un lauksaimnieki iezīmē, ka nākamgad minerālmēslu cena un pieejamība varētu būt liela problēma. Papildu nenoteiktību rada El Nino – virsmas ūdens temperatūras paaugstināšanās Klusajā okeānā, kas daudzviet pasaulē var izraisīt gan ilgstošu sausumu, gan pārmērīgus nokrišņus, ietekmējot lauksaimniecības ražību, kas tā jau šobrīd notiek daudzviet Rietumeiropā. Vienlaikus kviešu cenas turpina būt pārsteidzoši zemas, neskatoties uz kviešu ražošanas sadārdzinājumu. Šādos apstākļos īpaši svarīga ir savlaicīga finanšu plānošana, pietiekama apgrozāmo līdzekļu rezerve un pārdomātas investīcijas efektivitātes uzlabošanā,” norāda **Uģis Počs, Luminor bankas Mazo un vidējo uzņēmumu apkalpošanas nodaļas vadītājs.**

Baltijas valstu salīdzinājumā redzamas atšķirīgas mazo uzņēmēju prioritātes. Igaunijā par enerģijas un degvielas cenu ietekmi satraucas mazāka daļa lauksaimnieku – 33 %, savukārt daudz nozīmīgāka loma tur ir laikapstākļu un sezonalitātes ietekmei, ko kā būtisku faktoru min 67 % mazo uzņēmēju. Lietuvā enerģijas un degvielas cenu ietekmi norāda tikpat liela daļa mazo uzņēmēju kā Latvijā, bet laikapstākļu un sezonalitātes ietekmi kā izaicinājumu min 31 % respondentu.

Neraugoties uz izaicinājumiem, lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības nozare pērn ir bijusi viena no aktīvāk kreditētajām nozarēm Latvijā.

Papildu informācija:

Zelma Strupka

Luminor sabiedrisko attiecību projektu vadītāja

Tālr.: 29950107

E-pasts: Zelma.Strupka@luminorgroup.com

**Aptauja veikta 2026. gada maijā sadarbībā ar pētījumu aģentūru Norstat, kopumā aptaujājot 750 mazo uzņēmumu (līdz 10 darbiniekiem) vadītājus Baltijas valstīs. Jautājumā bija iespēja atzīmēt vairākus atbilstošos variantus.*